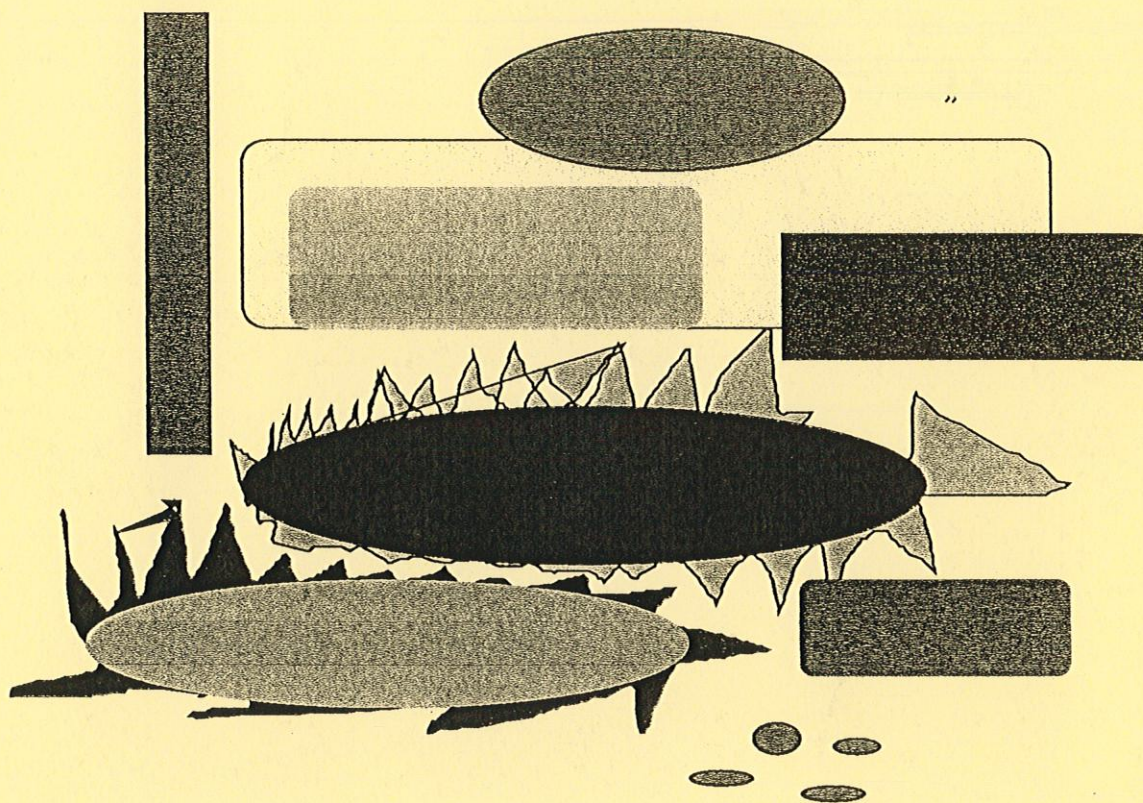

Sociaal
Economische
Raad

Advies

**Aanpassing van de minimumlonen
per 1 januari 2005.**

December 2004.

DE SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD.

De Sociaal Economische Raad (SER) is in 1987 ingesteld bij Landsverordening Sociaal Economische Raad (AB 1987 # 103). Hij is representatief samengesteld uit vertegenwoordigers uit werkgevers- en werknemersorganisaties en onafhankelijke deskundigen.

De SER heeft tot taak de regering van advies te dienen omtrent alle belangrijke onderwerpen van sociaal en/of economische aard. De SER brengt zijn adviezen uit op verzoek van één of meer ministers; hij kan eveneens uit eigen beweging de Regering van advies dienen omtrent onderwerpen van sociaal-economische aard.

De adviezen van de Raad worden opgesteld overeenkomstig het gevoel van de meerderheid van de vergadering. In de adviezen wordt van afwijkende gevoelens van de minderheid melding gemaakt.

De adviezen van de Raad worden na verloop van tenminste dertig dagen en ten hoogste zestig dagen nadat zij zijn uitgebracht door de Raad openbaar gemaakt, tenzij naar het oordeel van de Regering het landsbelang zich tegen de openbaarheid van het advies verzet, dan wel bij de adviesaanvraag is meegedeeld dat de openbaarmaking door of vanwege de Minister van Algemene Zaken zal geschieden.

Openbaarmaking van adviezen van de Raad door de Minister van Algemene Zaken geschiedt dan binnen 90 dagen, nadat zij door de Raad zijn uitgebracht.

Sociaal Economische Raad.

J.E. Irausquinplein 2a.

Postbus 149, Oranjestad.

Tel.: 583-2713 / 583-6051

Fax.: 583-8956

E-mail: ser.aruba@setarnet.aw

Inhoud.

Inleiding.	2
I. De recente ontwikkelingen van de minimumlonen.	3
II. Recente economische ontwikkelingen.	5
III. Het standpunt van de Raad.	7
IV. Slotopmerkingen.	8

Inleiding.

In haar schrijven van 16 september 2004, heeft Directie Arbeid de Minister van Arbeid, Cultuur en Sport geïnformeerd over de stijging van het prijsindexcijfer over de periode augustus 2002 tot augustus 2003.

De minimumlonen kunnen op basis van artikel 13 lid 1 van de landsverordening minimumlonen jaarlijks worden aangepast aan de gestegen kosten van levensonderhoud en wel op 1 januari van het daarop volgend jaar.

Voorwaarde voor een aanpassing is wel dat de Sociaal Economische Raad is gehoord.

De laatste aanpassing van de minimumlonen vond plaats op 1 januari 2004. Het betrof toen een verhoging met 3%, wat gelijk was aan de stijging van het prijsindexcijfer over de periode augustus 2002 tot augustus 2003. deze verhoging was conform het advies van de Raad.

Volgens gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) is bedoeld prijsindexcijfer gestegen van 109,3 in augustus 2003 naar 112,7 in augustus 2004. dit komt neer op een stijging van 3,1%.

Bij verhoging van de minimumlonen op 1 januari 2005, zal het minimumloon voor niet-huishoudelijk personeel stijgen van Afl. 1.236,00 per maand tot Afl. 1274,32 per maand en voor huishoudelijk personeel, werkzaam in een privé-huishouding, van Afl. 576,80 per maand tot Afl. 594,68 per maand.

De opbouw van dit advies ziet er als volgt uit:

In het eerste hoofdstuk is een beknopt overzicht van de ontwikkeling van de minimumlonen gegeven. In hoofdstuk II gaat de Raad in op recente economische ontwikkelingen. Het advies van de Raad is in hoofdstuk III verwoord. En in hoofdstuk IV zijn enige slotopmerkingen opgenomen.

I. De ontwikkeling van de minimumlonen vanaf 2000.

In de minimumloonverordening is ook het mechanisme geregeld om (zo veel mogelijk) de koopkracht van de minimumlonen te handhaven. Dit vindt plaats door jaarlijks op 1 januari indien voldoende economisch en maatschappelijk draagvlak bestaat, de minimumlonen te verhogen met stijging van het prijsindexcijfer.

De Minister van Arbeid beslist hierover nadat hij zich over het economisch en maatschappelijk draagvlak voor een verhoging heeft laten adviseren door de Sociaal Economische Raad.

De ontwikkeling van de minimumlonen sedert 2000 is in onderstaand tabel te zien. Peildatum is telkens 1 januari, behalve voor 2002.

Tabel 1. minimumloon per maand voor niet huishoudelijk personeel (NHP)

	2000	2001	2002*)	2003	2004
Minimumloon NHP (afl.)	1112	1112	1200	1200	1236

*) Verhoogd op 1 juli 2002.

De Raad heeft, indien advies was gevraagd over de jaarlijkse aanpassing van de minimumlonen, telkens ook advies uitgebracht.

De Raad heeft in al zijn adviezen de handhaving van de koopkracht voor de laagstbetaalden altijd van wezenlijk belang geacht.

Niettemin heeft de Raad een aantal malen noodgedwongen moeten adviseren om de ml niet te verhogen omdat het economische draagvlak niet (voldoende) aanwezig was, zoals in tijden van economische teruggang. Door de loonmatigende werking van het bevriezen van de minimumlonen, wordt het economisch herstel namelijk versneld.

Dit is dan ook de reden waarom de S.E.R. in december 2002 tegen de jaarlijkse aanpassing heeft geadviseerd.

Dit advies is door de Regering opgevolgd. Ongetwijfeld heeft dit bijgedragen tot zowel een minder diepe als ook een kortere recessie.

In december 2003 heeft de Raad geadviseerd de minimumlonen te verhogen met de stijging van het prijsindexcijfers, waardoor de koopkracht zou worden gehandhaafd van de laagstbetaalden. Dit advies is door de Regering opgevolgd en zijn de minimumlonen op 1 januari 2004 met 3 % verhoogd tot afl. 1.236,00 per maand voor niet huishoudelijk personeel.

II. Recente economische ontwikkelingen.

De economische recessie die het gevolg was van de terreuraanslagen van 11 september 2001 en de politieke instabiliteit in Venezuela, is volgens de laatste economische cijfers definitief achter de rug.

In het advies van december 2003 over aanpassing van de minimumlonen, had de Raad het jaar 2003 als omslagjaar voor de economie geprognosticeerd.

Gebaseerd op de laatste cijfers, is inderdaad 2003 het omslagjaar gebleken.

De economische vooruitzichten zien voor de komende jaren i.h.a. er ook goed uit. Zo verwacht het Fitch institute de komende jaren een reële economische groei van gemiddeld meer dan 3% per jaar.

Ook de Centrale Bank spreekt zich optimistisch uit in het 1^e kwartaalverslag van 2004.

Volgens beide instellingen blijven evenwel de overheidsfinanciën zorgwekkend.

Tot slot vermeldt de Raad dat ook de "Economic Profile 1st Quarter 2004" van het CBS ook een gunstig beeld aftekent.

In onderstaande tabel zijn de recente macro-economische ontwikkelingen te zien met een prognose voor de periode 2004 -2006. De prognose is afkomstig van het Fitch Institute, dat recentelijk een boordeling heeft gemaakt van de kredietwaardigheid van Aruba.

Tabel 1. Recente macro economische ontwikkelingen en vooruitzichten. (2000 - 2006)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
GDP(nom.,fl. mln.)	3.327	3.399	3.421	3.599	3.829	4.110	4.403
GDP**(reëel,fl. mln.)	2.887	2.866	2793	2.833	2.918	3.020	3.111

*) 2003: voorlopige cijfers.

***) In prijzen van 1995.

Bronnen: CBS, CBA en Fitch Rating.

De factoren die het economisch herstel in 2003 hebben ingezet, zijn verder versterkt.

De economie van de V.S. wakkert verder aan en de vooruitzichten voor 2005 zijn goed, alhoewel het grote begrotingstekort van de Amerikaanse overheid als een negatieve factor wordt gezien.

De appreciatie van de €uro heeft zich verder voortgezet, met name door de forse tekorten van de Amerikaanse overheid en de daarmee samenhangende tekorten op de handelsbalans. Er zijn vooralsnog geen aanwijzingen dat de €uro op korte termijn aan kracht zal inboeten versus de Amerikaanse dollar. Het toerisme uit de Eurozone zal daarom naar verwachting zich gunstig blijven ontwikkelen.

De Zuid Amerikaanse markt blijft evenwel precair door de politieke problemen in Venezuela en de negatieve effecten van de invoering van een visumplicht voor Colombianen.

Van de interne factoren hebben de gezamenlijke inspanningen en opofferingen van de sociale partners een belangrijke rol gespeeld in het economisch herstel.

Dit geldt eveneens voor de bevriezing vorig jaar van de minimumlonen wat een loonmatigend effect in de economie heeft gehad.

III. Het standpunt van de Raad.

Het economisch herstel is niet alleen krachtig gebleken, maar ook de goede economische vooruitzichten zijn voor de komende jaren gunstig.

De Raad adviseert daarom de minimumlonen per 1 januari 2004 te verhogen met de stijging van het prijsindexcijfer voor de lagere inkomens, gemeten over de periode augustus 2002 tot augustus 2003.

Dit komt neer op een verhoging van de minimumlonen met 3,1%.

Het minimumloon voor niet-huishoudelijk personeel zal dan stijgen van Afl. 1.236,00 per maand tot Afl. 1274,32 per maand en voor huishoudelijk personeel, werkzaam in een privé-huishouding, van Afl. 576,80 per maand tot Afl. 594,68 per maand.

IV. Slotopmerkingen.

De Raad constateert met zorg dat recentelijk politieke partijen a.h.w. tegen elkaar opbieden welke partij het meeste kan bereiken met de minimumlonen. Dit heeft ongetwijfeld als achtergrond de verkiezingen die binnenkort worden gehouden.

Met de minimumlonen hopen de politieke partijen wellicht electoraal gewin te behalen.

Het minimumloon fungeert als een fundament voor de lonen. Als het minimumloon verhoogd wordt, werkt deze verhoging door in de overige lonen.

Elke verhoging van de minimumlonen moet daarom weloverwogen plaats vinden, waarbij met name het economisch draagvlak nimmer mag worden verloren. Zo niet, dan kan dit vergaande economische gevolgen hebben

Wat deze gevolgen kunnen zijn is gebleken met de politieke touwtrekkerij van de A.O.V. in het begin van de jaren negentig, waarbij zowel de leeftijd werd verlaagd als ook de uitkering fors werd verhoogd.

De Raad had overigens indertijd ampel gewaarschuwd voor de gevolgen.

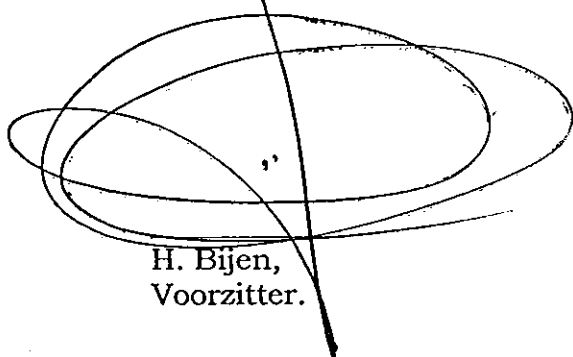
De Raad spreekt de hoop uit dat van de fouten geleerd is die gemaakt zijn met de AOV en niet andermaal deze fouten herhaald worden door het fundament van de lonen, namelijk het minimumloon te gebruiken als politiek instrument voor electoraal gewin.

Door het progressieve karakter van de inkomstenbelastingen zullen de additionele belastingopbrengsten meer dan evenredig zijn. Dit wordt verder versterkt doordat de inflatiecorrectie in de belastingtarieven de laatste jaren slechts voor de helft is toegepast.

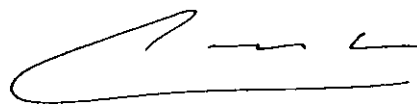
Het gevolg van deze maatregel is, dat de stijging van het nettoloon van de laagstbetaalden minder bedraagt dan die van het brutoloon door de fiscale afroaming van de koopkrachtstijging.

De Raad stelt zich op het standpunt, dat dit niet de bedoeling is van een verhoging van de minimumlonen. Daarom dringt de Raad bij de Regering aan op herziening van de tabel inkomstenbelasting, waardoor de laagst-betaalden een nettoloonverhoging krijgen, gelijk aan de stijging van het brutoloon.

H. Bijen,
Voorzitter.

Drs. S.R. Marapin,
Secretaris.

